یەک دیمەن و دوو نیگا.. بەکر ئەحمەد

دیمەنی یەکەم:

لە ماڵە گەورەکەی حاجی سەعیدی خەراجیانیدا ین لەسەر شەقامی کەریمی عەلەکە. ئێوارەیەکی درەنگی پاییزە و ماهیرەی حەمە تەفیق بۆ قابڵەمەیەکی پڕ لە ئاوی گەرمەوە دەگاتە بەردەم بەلووعەی حەوشەکە . من خەریکی گەرەوی شتنم. ماهیرە لەولامەوە، لە ژێرلێوەوە بیسمیللایەک دەکات و قابڵەمە ئاوە گەرمەکە دەڕێژێتە حەوزۆچکەی ژێر بەلۆعەکەوە.

حاجی ئامینی خاوەنماڵ دیمەنەکە دەبینێت و لە کۆمێنتاریکی گەداردا کەلە دە دەدات دەڵێ: کوڕرایت دابە! خۆ تۆ دایکی کەشە منداڵیت. بۆ دەتەوێ منداڵەکانت شێت و شەپڕزە بن. بەچی وەک بەشەر بیسمیللا ناکەیت و ئەو بەڵایە لە کۆڵی خۆت و منداڵەکانت ناکەیتەوە. مەگەر نازانیت لەگەڵ ڕشتنی ئاوی گەرمدا دەبێ بیسمیللا بکرێت تا جنۆکەکان لە خۆت نە ئاڵۆزێنن؟

ماهیرە بە زمانەکی میهرەبانانە ترەوە دەتە وەڵام و دەڵێ: بەوا بکە بیسمیللام کرد، ڕەنگە تۆ گوێت لێنەبووبێ!

ئەی جنۆکەکان چۆن گوییان لە بێت کاتێک من لە تەنیشتتەوە گوێم لێ نییە؟ کچم من بە خۆتمە. سووتاندن و ئازاردانی یەکێک لە جنۆکەکان کارەساتی خراپی لێکەوتۆتەوە و من نامەوێ تۆ وەک دایکی کەشە منداڵ، دووچاری ئەو حەرامزادانە بیت.

گەڕانەوەی حەکایەتی جەراوجەری فلانە دایك کە ئاوی ڕشتووە و بیسمیللای نەکردووە و یان وەک دەخەکەی ماهیرە بیسمیللاکە نەتوانراوە ببیسترێ، بە شێتبوونی کوڕ و کچەکانی تەواو بووە ، بەشێک لە قسەکانی حاجی ئامینە کە کاتێکی زیاتری بەردەم بەلوعەکەی ئەو ئێوارەیەی من داگیردەکات.

دیمەنی دووەم:

“هاوین لە کەنالەی یەک”ی ڕادیۆی سوید، بەهێزترین بەرنامەکانی ڕادیۆیە لە سویددا. هەموو ساڵێک کۆمەڵێک ناو و کەسایەتی گەورە و بچووک لە پرۆگرامەکی سەعاتیدا، بابەتێکی تایبەتی ژیانی خۆیان دەگێڕنەوە کە ملیۆنەها لە خەڵکی سوید وادار بەگوێگرتن دەکەن و لە ڕۆژنامە گەورەکانی سویدەوە رانان و لێکۆڵینەوە بۆ قسەکەرانی هاوینی سوید دەکرێت.

لە سێی ئابی 2021 یە ئەمساڵدا، سەرەی “تاریق تایلەر ساڵح” بوو. یەکێک لە ڕووخسارە ناسراوەکانی چێشتلێنان لە سویددا. ئەوەی کە لە زمانی کوردیدا بە شێف بانگدەکرێن لەمەڕەدا.
لە سەرەتای بەرنامەکەیدا کە قسە لەسەر کاریگەریجێهێشتنی ڕووداو و کەسایەتییەکانی دەوروبەری ئەمەن لەسەر خودی ئینسان خۆی، تاریق سەرگوزشتەیەکی سەیر دەگێڕێتەوە کە واهییە.
لە پایزی 2013 دا ، تاریق لەگەڵ تیمی تەلەفیزیۆنی سویددا، بۆ تۆمارکردنی بەرنامەیەکی تایبەتی خواردندروستکردن دەچن بۆ شارۆچکەی “یەک مۆک” . لەوێ لەگەڵ “گرێتا هوڤا” کە یەکێک لە ناودارترین شیفەکانی خواردنی “سامەکانە” کە کەمایەتییەکی ئەتنی باکوری سکاندیناڤیان، بۆ تۆمان بەرنامەیەکی تایبەتی دروست بکەن.

بەهۆی هەندێ گرفتی هات و چۆوە، تۆمارکردنی بەرنامەکە دەخرێتە ڕۆژی دوایی و بەڵام کردەی خواردندروستکردن لە جەنگەڵەکانی “یوک موک”دا تا ئیوارەیەکی درەنگ درێژە دەکێشێت.
تاریق دەڵێ: گرێتا خواردنێکی تایبەتی سامەکانی دروستکرد. کولاندنی پەتاتە لە خوێوئاودا و بەکارهێنانی بەشێک لە خویوئاوی پەتاتەکە بۆ شلەیەکی تایبەتی و رشتنی بەشی زیادەی خوێوئاوی پەتاتەکە لە دارستانەکەدا.
تاریق دەڵێ: کاتێک گرێتا لە پیشمەوە ئەیدەکرد بۆ ڕشتنی ئاوەگەرمەکەی ناو قابڵەمەکەی دەستی، ئەو دانەویلەوە و ورتە ورتەکی لەوە هات. پێموت: هیچ تێنەگەیشتم، چیت وت؟
تاریق دەڵێ: گرێتا وتی: شتەکی وانەبوو، تەنها بەو خەڵکە وردیلانەی ژێرگژوگیای بەردەمی خۆم وت کە ئاگادار بن! ئێستا ئاوەکی لەکوڵ بەسەرەوەیەو ئاگایان لە خۆیان بێت!
ئەوەی کە تاریق لە بەرنامەکەدا دەیگێڕێتەوە ئەم گۆشەنیگایەی گرێتایە بۆ پەیوەندی نیوان ئینسان و سروشت: کە ئێمە سەروەری سەر ئەرز نین و ئینسان لە پەیوەندییەکی هارمۆنیئاسادا لەگەڵ سروشتی دەوروبەری خۆیدا دەبێ پەیوەندی بسازێنێ و ڕێز بۆ ئەم پەیوەندییە دابنێ. ئەوەتانە کار و کردەوەکانی ئینسان کاریگەری لەسەر دەوروبەر جێدەهێڵێت و ئینسان ناچاردەکات بە چاوەکی دیکەوە لەم پەیوەندییە بنوارێ. هەموو جۆرەلی ژینگە و گەرمبوونی پلەکانی گەرمای سەر کەی زەوی لەسەر تێکچوونی ئەم پەیوەندییەی نێوان ئینسان و سروشت لەمڕۆدا ڕاگیراوە و لە دایکبوونی دیدەکی هیومانیستی ئیکۆلۆجیانە لە بەرانبەر سروشتدا، دەهێنێتە ئاراوە.

سەرنجڕاکێش ئەوەیە کە سامەکان و کوردەکان بە دوو خەڵکی نزیک لە

سروشتەوە دەناسرێن.
کەچی لای ئەوان ڕشتنی ئاوی گەرم دەبێتە دووبارەسەرنجدانەوە لە پەیوەندی نێوان خودی ئینسان و دەوروبەری و تێروانینێکی ئینسانی تر دەخاتە بەردەمی ئینسان کە هەموو کاروکردەوەیەکی ئەو کاریگەری لە دەوروبەر دادەنێت و ئینسان دەبێ ئەم پەیوەندییە بپارێزێت.
لای کوردیش هەمان دیاردە، دەبێتە کاردانەوە لە بەرابەر چۆنێتی خۆپاراستن لە بەرنابەر دوژمنێکی نەبینراودا. ئیتر جێگاو ڕێگای ئەم ئینسانە لە ناو سروشت و دەوروبەرەکەیدا ، لە بەرانبەر ئەو جنۆکانەیشی کە دەکرێ موسوڵمان بن، هیچ مانایەک پەیدا ناکات.

بەکر ئەحمەد
06-07-2021

ئێمە کە بە خێرایی شەڕ گەورە بووین. فلەیحە حەسەن – و: نەژاد عزیز سورمێ

ئێمە کە بە خێرایی شەڕ گەورە بووین
قەت خواوەند لێی نەپرسین ، کە تۆوی چاند و
وتی : ببن و بووین
مناڵانی□ك لاڵەپتە بە چرپەی ماڵە نووستووەکان
بەرەو قوتابیخانان ڕا دەکەین
دەورەدراو بە دوعای دایکان لە ترسی هەموو شتێك ..
بەڵام بەڕێوەبەری قوتابخانە
ژیانی هەمووما نی
لە ڕستە خنکێنەرەکەیا کۆ کردەوە :
((پاش دە ڕۆژی دی ،
دوای تەواو بوونی شەڕ دەگەڕێینەوە))
(نازەنین) بە شێوە تام کوردییەکەی وای وت
ئێمەی قوتابیش
لە گۆڕەپانی بەڕیزوەستان کۆ ببووینەوە

ڕۆح داچەقیو
سەرسام و ترساو ..
ڕۆژگار درێژ بوونەوە و بوون بە ساڵ
پەرت و بڵاو بووین
کوڕان بۆ گۆڕەپانی هاڕین
کچانیش بەرەو کۆسپەی چاوەڕوانی ..
برادەرەکانم هەرگیز نەگەڕانەوە
پاشماوەکانیان سندووقەدار کۆی کردنەوە
کە بە کونی جودایی ڕازێنرابوونەوە
دایکیشم وەك ئێمە
دووچاری چاوەڕوانی ببوو
دادەنیشت چاوەڕوانی باوکمان لەگەڵ بەش بکا
کە جارێ دێتەوە و
چەندان جار دەڕوا
ناشزانین بۆ کوێ ..
ئەگەر بیویستبا
خۆی لە پرسیارەکە بە دوور بگرێ
دەیگوت : بۆ بەرەیەکی جوولاو .
وامان لێ هات ڕۆژەکانمان کۆ دەکردەوە
بە زۆر بە هەشت ساڵنامە لە خوێن لەبەر ڕۆیشتندا
دەنووساند
تا وامان لێ هات
چاومان بە خۆڵی گۆڕستانان دەڕشت
چیتریش بەدەر لە لافیتەی
(بژی سەرۆك) نەبوو
ئینجا بە ڕاستیش زۆر ژیا
تا شەڕ بە شەڕ بدروێتەوە
پوریشم ڕۆژەکانی خۆیم بۆ دەژمێرێ
کوڕەکانی نەگەڕاونەتەوە
هەموویانی لە یەك پرسە و
بێدەنگییەکی درێژ کۆ کردەوە ..
....
....

بە سەرکەوتوویی لە شەڕدا دەرچووین
هههههههههههههههههههههههههههههههه
سەرۆك وتی :

با بچینه شهڕی دووه‌می
سه‌ربازه‌كان هیچیان له‌باره‌ی
ئاڵا ههڵگره‌وه نه‌ده‌زانی ..
....
دایكم (نیتاق)ی براكه‌می ده‌ژماردن
ده‌شیزانی شهڕ
له گه‌مه‌یه‌كی دۆڕاو زیاتر نییه ..
برسی ده‌بین
ئێمه برسی ده‌بین
ورگی سه‌رۆكیش گه‌وره ده‌بێ
له ئیستگه‌كانا به گریانه‌وه ده‌رده‌كه‌وێ :
به‌ته‌نێ قاتێكم هه‌یه
له پشتیه‌وه‌ش
به فڕۆكه‌یه‌كی زێڕكفت
ژن بۆ كوڕه‌كه‌ی دێنێ ..

. . ..
مه‌ترسه

هاوسێكه‌م
ده‌ست ده‌خاته سه‌ر شانی كوڕه‌كه‌ی
به زیندوویی له شهڕ هاتمه‌وه
ده‌شمێنم
پێش به‌یانیدان به‌ره‌و نه‌خۆشخانان ڕا ده‌كا و
هه‌ندێ له خوێنبه‌ره‌كانی
ده‌كاته پاره و ڕه‌وانه‌ی ده‌كا ..
....

خوشكم داده‌نیشێ كۆرپه‌كه بنوێنێ
گۆرانی بۆ دهڵێ :
ده‌مه‌وێ شهڕ نه‌یه‌ته‌وه و
تۆم بۆ بهێڵێته‌وه
جێی كۆچكردوو كه دووباره نا بێته‌وه
بۆ
پڕ بكاته‌وه
□□□□□□□□□□ □□□□□□□□
شه‌هیدی شهڕان ..
بهڵام شهڕ به‌دفهڕه

ڕیاكارە
بۆ فرت و فێڵ داڕێژراوە
گوێ ڕادەدێرێ
لەگەڵ گەورە بوونی مناڵەكە
دێ دەیڕفێنێ
تۆ تێر نابی ؟
داخۆ ڕۆژێك نایێ
هەندێ لە خانەوادەكەمان
_ وەك خەڵكی ئێرە _
بە ئارامی تێیدا بژین ؟
داخۆ ڕۆژێ نایێ
لە پەڕاوی ژیاندا
هەندێ ئومێدی تیا ببینین
بووبێتە ڕاستی ..؟
تۆ ژن نیت
تا ڕوو بە ڕوو لەگەڵت بدوێم
ناوی ئاماژەی (ئەو)یش لایق بە تۆ نییە
تۆ لە خراپكارێكی ڕەها زیاتر نیت .
□

ئاماژە

• فلەیحە حەسەن : شاعیریكی عیراقییە ، لە شاری (نەجەف) لە دایك بووە هەر ماوەیەك مامۆستایەتیكردووە لە یەكێك لە دواناوەندییەكانی كچان . ماستەری لە زمانی عەرەبیدا هەیە . تا ئێستا ژمارەیەك كۆشیعری بڵاو كردوونەتەوە . یەكێكە لەو ژنەشاعیرانەی تراژیدیا لە قەسیدەكانیدا ون نییە ، بۆیە هەندێ لە ڕەخنەگران بە شاعیری سەردەمی شەڕ ناوی دەهێنن .

حاڵی حازر لە ئەمەریكا لە(نیۆگێرسی) دەژی .

ئەم قەسیدەیەی لە ماڵپەڕی (الحوار المتمدن)ـەوە ژمارە 4597 لە 8/10/2014 كراوە بە كوردی .

بڕوانە :

https://www.ahewar.org/debat/show.art.asp?aid=436179

فلاشباک.. بەشی یەکەم- نووسینی: ستیڤان شەمزینی

خوێندنەوەی ئەزموونی تاکە کەسەک، بەتەنە خوێندنەوەی ڕوئیا و بیۆگرافی کەسایەتییەک نییە، بەڵکو لەو ڕێگەیەوە بە زەمەن و ڕەهەندە جۆراوجۆرەکانی ژیان و تەرمی بیرکردنەوەی ماوەیەکی مێژوویی دیاریکراوش ئاشنا دەبین، بە مانایەکی تر ئەشێ بتوانین زۆر هەڵهەنجانی فکریی و سۆسیۆلۆژیی لە خوێندنەوەی ئەزموونی کەسەکەوە دەستبخەین. لەو باوەڕەدام ئەم جۆرە ئەزموونانە یارمەتی باشی توێژەران دەدا بە ناسینەوەی قۆناغەکانی مێژووی نزیک. ئەوەی من نوسیوومە بۆ ئەو کاتە تەنیا ڕۆشکردنەوەی لاپەڕەیە بوو لەلایەن گەنجێکی پڕ حەماسەوە بە کاروچالاکی ڕۆشنبیریی تەنانەت بە شۆڕشیش، بەڵام بۆ ئێستا ئەشێ ماددەی خاو بێ بۆ لێکۆڵەران بۆ مەبەستی ناسینەوەی شەقڵی نەوەی یەکەمی دوای ڕاپەڕین. لە پێنا ئەمەشدا بە دیاریکردنی ئاستی گەنجانی ئەو زەمەنە، جیا لەمەش تێگەیشتن لە خەون و خەیاڵاتی گەنجانی ئەو ماوە دیاریکراوە.

ئەوەی من لە دەفتەری ڕۆژانەی خۆمدا تۆمارم کردووە، زۆر لەمە زیاترن لەبەردا هەن، بەڵام هەوڵمداوە چەند بەشێک هەڵبژێرم، تاکو بگاتە بەردەمی خوێنەر، لە بەرئەوەی هەموو بەشەکان پێکەوە دەبوونە درێژدادڕییەکی ناپێویست و هاوکاتیش هەموویان شایانی بڵاوکردنەوە نین. لەبەردا خۆم بە ئەنقەست پێداوێزم بە ناوی کەسایەتی و هەندێ ڕووداو دانەناوە، چوونکە ناخوازم وەک بابەتێکی مێژوویی سەیری بکرێ، بە قەدەر ئەوەی بەم گرنگە وەک ئەزموونێک لێی بڕوانرێت، بەڵام بە لەبەرچاوگرتنی سیاقی مێژوویی نووسراوەکان و ئاستی ڕۆشنبیریی و تەمەنی نووسەر کە ئەوسا خوێنەرێک بووە یان لە سەرەتای پرۆسەی نووسیندا بووە.

پێم خۆشە خوێنەری کوردیش ئاشنا بێت بەم جۆرە لە فەرهەنگی نووسین، نەک تەنیا مێژووی ڕووت وەک پانۆرامای ڕووداوە گەورەکان، کە دواجار دەبێتە حکایەتێکی خۆش و بابەتی شەوچەرە، بەڵام ئەم تەرزە نووسینانە تایپێکی ترن، خوێنەر فێری بیرکردنەوە و تێڕامان دەکەن، بە دیوێکی تریشدا ئەزموونی نەوەی ئێمە ڕەوانتر دەگاتە نەوەی دواتر و ئێستاش. دەتوانم کارێکەم ناوبنێم نووسینەوەی وردە مێژوو، گرنگ ئەوەیە توێژەری زرنگ پەیدا بن، بتوانن کەشفی بەهای گرنگ بکەن لەم ئەزموونە تاکەکەسییەوە، سیمای نەوەیەکی پێ بناسنەوە کە ناومناوە نەوەی بەدبەختییەکان، چوونکە ئێمە نەوەیەک بووین لە نەو

کورەی شەڕی ناوخۆ و ئابڵوقەی ئابووریدا ژیانمان لێ تاڵ کرابوو، هەستمان بە پووچی هەموو شتێک دەکرد، لە پێش هەموو شتێکیشەوە ژیانمان بە پووچ دەزانی.
بەهەرحاڵ ئەمە ئەزموونی منە، دەنیام هاوڕێ و هاوتەمەنەکانی ترم ئەزموونی دەوڵەمەندتریشیان هەیە، بەڵام من سەردەقی کارەکەم شکاند بی ترس و رارایی، بە دەستکاریی و ئیزافەکاریی، یادداشتەکانی ڕۆژانەی خەمم خستە بەر چاوی خوێنەران. هیوادارم هەوڵەکەم کەتا کار نەبێت لەو نێوەندەدا، بەڵکو ببێتە جۆرێک لە هاندان بۆ هاوڕێ و هاوتەمەنەکانم ئەزموونی خۆیان بنووسنەوە یان ئەگەر شتێکی هاوشێوەی ئەمەی منیان هەیە، بڵاوی بکەنەوە، چوونکە وەک هەمام بە کرد ئەمە بە تەنیا ئەزموونی کەسێک نابێ ئەو کاتەی بگاتە دەستی خوێنەران، بەڵکو دەبێتە بابەتێک کە مێژوو و ئەدگاری نەوەیەکی کەڵەیی پێ دەناسرێتەوە. بایەخەکەشی زیاتر بۆ توێژەرانی کۆمەڵناسییە کە دەبێتە ژێدەرێکی بەپێز بۆ لێکۆڵینەوە سۆسیۆلۆژییەکانیان. ڕەنگبێ زۆر سوودی تری هەبێ بۆ لێکۆڵەرانی تر، کە لەوانەیە ئێستا بە هۆشی مندا نەیەت. گرنگ ئەوەیە کارەکەم خستەتە بەردەم خوێنەران، ئیدی لەوە بەدوا چی بەدوای خۆیدا دەهێنێت نازانم.

-1-

ئەمڕۆ هەست بە ماندووبوون دەکەم، هەم جەستە و هەم دەروون و مێشکم ماندوون. دوێنێ مەراسیمی یادی دامەزراندنی حزب لە سەهۆڵەکە بەڕێوە چوو. کارکردنمان بۆ سەرکەوتنی ئاهەنگەکە زۆر ماندووی کردین. ئەگەرچی لە ناوەڕۆکی وتارە سواوەکان زۆر بێزار بووم، بەڵام هێشتا ئەم چرا کزە بە تاقانەترین تروسکە دەبینم. ناسیۆنالیزم و دین، دەستیان ناوەتە قوڕقوڕاگەی مرۆقی کوردەوە، هەر دوو ڕەوتی کوردایەتی و ئیسلامی، لە خوێن و کابووس و فرمێسک زیاتر، شتێکی دیکەیان بە کۆمەڵگە پێ نەبووە و نییە، لەم سەنگەوە کۆمەنیزم تاکە ڕێگا چارەیە. ڕەنگە ئەم وتەزایە لە خۆیدا تاکڕەهەند و دەگمایانە بێتە پێش چاو، بەڵام واقیعی حاڵیشە.
دوای تەواوبوونی مەراسیمەکە، لەگەڵ هاوڕێیان “نەورۆز جەزا، سروود خالید، ئاسۆ عوسمان” جەدەلێکی زۆرمان کرد. ئاسۆ و سروود لە سەنگەری داکۆکیدان لەم سیاسەتەی ئێستای حزب، نەورۆز و من، ڕەخنە لەم شێوازە لە تەفکرین و کارکردنی سیاسیی دەگرین. ئەگەر کار بەم شێوەیە بڕوات، حزب دەبێتە دەزگایەکی مردوو و بەرهەمهێنی لەمپنیزمی سیاسیی. ئەوەی من تەرحم کرد، دیدەکە کەوتە ژێر

کاریگەریی روانگەی “لوی ئالتۆسێر”، ئەوەی ئەوانیش داکۆکیی لێدەکەن بە تەنێ جووینەوە و دووبارەکردنەوەی تێزەکانی هاوڕێ “مەنسوور حیکمەت”ە.

برادەران وا دەزانن لە سیاسەت بێزارم، نا مەسەلەکە بەم شێوەیە نییە، ئەنگڵس وتەنی “دوورکەوتنەوەی هەمیشەیی لە سیاسەت کارێکی مەحالە، تەنانەت هەموو رۆژنامە لایەنگرەکانی داب□□ان لە سیاسەتیش، خۆی لە خۆیدا سەرقال□ی سیاسەتن”. تەنێ لەم نۆرمە لە کاری حزبایەتی بێزارم، لەوە دڵنیام ئەم مۆدیلە سەمەرێکی نابێت، بەڵام لەگەڵ ئەمەشدا یەکێکم لەو کادرانەی زۆر چالاکانە کار دەکەم، چوون ئومێدێکی بچووکم هەیە حزب بتوانێت بگەڕێتەوە سەر ریتمێکی عەقڵانی و سیاسیانەتر کە پێویستە ئەم شێوازی وشک و ئەرسەدۆکسییەتەی خۆی بگۆڕێت. بێزاریشم لەو جۆرە ئەدەبیاتەی قسەی پێ ئەکەین، پێویستە ئیش ب□ گ□□□ینی ئەو زمانە بکەین.

ئەگەرچی گفتوگۆکە گەرم و دوور و درێژ بوو، بەڵام لێی هەڵاتم، ل□ بەرئەوەی بێزار و خەمۆک بووم، چوونکە هەر دوێنێ وەک هەمیشە دڵی دلبەرم ئێشاند و ئازارم دا. کاتژمێر 10ی سەر ل□ بەیانی دوێنێ بڕیارمدا بوو ئەم کۆپلە شیعرەی “بەکر عەلی” کە دەڵێ “حەزم ئەکرد بەرلەوەی بڕۆمەوە .. نازدارەکەم لە پێکێکدا بتخۆمەوە” پێشکەش بە مەعشوق بکەم، زۆری نەبرد ل□ بەر غیرە و هەستی ئەوەی خیانەت لە عەشقەکەی دەکەم، شەڕێکمان قەوماند دەبێت لە مێژوودا بە کتێبێک بنووسرێتەوە “ئەو چرکانەی دنیایان هەژاند”. منیش لە داخدا بە دلبەرم وت ئیتر بڕۆ بۆ هەمیشە لێم دووربە. پێشنیاری ئەوەم بۆ کرد، بەردەوام ئەو دێڕە شیعرەی “نالی” وەڵامی هەموو داخوازییەکێتی.

گوتم قوربانی تۆ من بم، گوتی قوربانی تۆ سەگ بێ

گوتم شیشەی دڵم ناوێ، گوتی بۆچیمە؟ مەکسوورە

بەراستی زۆر قورس بوو ئەو دێڕانە، ئەو بە من بڵێ بە قوربانت بم، منیش لە بری ئەوەی خۆم بکەمەوە بە قوربانی، بەوپەڕی دڵڕەقییەوە بڵێم سەگ قوربانی تۆ بێت و نامەوێ بێمە ناو دڵی شکاوی تۆوە!!. ئاخر من کێم ئەوەندە لە خ□ بایم؟. هەست دەکەم نەزعەیەکی سادیستانەی ترسناکم تێدایە، بە تایبەت بەرانبەر بە یار. خۆم بە خۆم بم.

22-7-1997

تێبینی: ئەم بەشە لە لاپەڕە 11-5 کتێبی “فلاشباک”چاپ و بڵاوکراوەتەوە. کتێبەکەش لە سەرەتای ساڵی 2017 چاپ بووە.

بیابانی ڕۆح.. شەما□ □ بارەوانی

وەرزی خەزان دەستی پێکرد
و
پاییز جلی بەهارەی
لەبەر شیعرەکانم داکەنی

ئینجانەی وشەکانم
شەقار شەقار داگەڕا
و
هەڵۆی هەڵوەرین
لەسەر لوتکەی گوڵی خەونەکانم
نیشتەوە

کەتۆ ڕۆیشتی
تەمی ئازار
ئاسمانی خۆزگەکانمی داگرت
و
جادەی چاوەکانم
کوێری لێ ڕوا

زمانی قەڵەمم لاڵ بوو
و
درەختی تەمەنم
هێشووی پیری گرت

کەتۆ ڕۆیشتی
کەس نەما
لاوانەوەم بۆ بڕێسێ
و
کۆرپەی گریانم
ژیرکاتەوە

کەس نەما
حەوشەی فرمێسکم

گەسک دات
و
کۆتری تامەزرۆییم
بۆ هێڵانەی ئامێزی باتەوە

کەس نەما
بیابانی ڕۆحم
پڕکات لە نەمامی ئاوەدانی
و
لەتەنیایی خاڵیم کاتەوە
..
شەماڵ بارەوانی

بێدەنگیی (سیاسییەکانی کورد) و پرسیارێک.. فازیل شەوڕۆ

کەس بە حاڵی ئەو هەزاران ژن و پیاو و منداڵ□□ د□ربەدەرانە نەبێ، کە لە کۆچڕەوەکەی (١٩٩١)، لە کوچە و کۆڵان و شەقام و گۆڕەپانەکانی شاری سەردەشت پەراهەندە ببوون، خۆم لەگەڵ دەیان گەنجی دیکەی باشوور، وەکو ڕیشۆڵە، بە درێژایی شۆستەی شار لە تەنیشت یەکدی، هەناسەسارد و داروخاو دانیشتبووین، ئیختیارێکی سەردەشتیی بەلاماندا تێپەڕی و گوێم لێبوو، بە هاوڕێیەکەی گوت:"باشە، ئێستا ئەوانە هیچ سەرکردەیەکیان نییە، خەمێکیان لێ بخۆن؟"

زۆر گوێبیست دەبین و دەخوێنینەوە، کە کوردانی باشوور، لە پەسنی کەسکێدا دەڵێن"بەڕاستی لە زانستی سیاسەت و سیاسەتیی نێودەوڵەتی شارەزا بوو … "، "فڵان، خوێندنەوەی ئیستراتیژیی بۆ پێشهات و ئایندەی نەتەوەکەی هەبوو."، "فڵان سەرکردە، کاریزمابوو ، یان، کاریزمایە، بە مانای وشە."

ئەگەر پووخەترین پێناسەی کەسی (سیاسی)، ئەو□ بێ کە،"سیاسەتزان کەسێکە کاریگەری ڕاستەوخۆی لەسەر جەماوەر و بەرجەستەکردنی بریاری

سیاسی چارەنووسساز هەبە و توانی بەڕێوەبردنی تەواوی کایە هەستیارەکانی کۆمەڵگای هەبێ، هەروەها دەستی لە بونیاتنانی ئایندەی گەش و سەرکەوتووی نەتەوەکەیدا هەبێ، لەمەی داهێنان و ئەفراندن و دەزینەوەی ئامراز و میکانیزی شیاو بۆ جێبەجێکردن و وەدیهێنانی خەون و بریارەکانی و تێپەڕاندنی قەیران و گرفتەکان" ئەوا دەبێ پێداچوونەوە بە پێناسەی (سیاسەتزانەکانی کورد) بە گشتی، بکەین.

ئەگەر، ئەو سیاسەتزانانە، بە هزر و بە جەستە بوونیان هەیە، بۆچی بێدەنگن و زۆر بەدەگمەن گوێمان لێیان دەبێ و نابێ؟ کوا کاریگەریی فیعلی وان بەسەر مێژووی نەتەوە و ڕووداوەکاندا؟

هەرچی ئەو وتار و شرۆڤە و لێکدانەوە متەوازیعانەی ڕۆژانە لە میدیای کوردیدا دەیابینین، نووسەرەکانی، ڕۆشنبیرە کەڵاشخوارەکانی سەر بەچینی مامناوەندی کۆمەڵگەی کوردین. کە زۆربەیان خۆیان خۆیان پەروەردەکردووە، بە دەر لە زانستی سیاسی و زانستی سیاسەتیی نێودەوڵەتی، بە هەموو لقەکانیانەوە، ئەوان خۆیان هەم شاگرد و هەم مامۆستای خۆیان بوون، بە خوێندنەوەی (کتێب و دیقەتدانی واقیعبینانەی گۆڕەپانەکان)، شرۆڤە و شیتەلکارییە خاکییەکانی خۆیان، دەخەنە بەر چاوی خوێنەرانی کورد.

لەو (٣٠) ساڵەی حکومڕانی کورد، لە هەرێمی فیدڕاڵی باشووردا، سێ جاران سیاسیزانێکی کوردمان نەدە، نیوسەعاتێک، سیاسییانە، بارودۆخی وڵات و نەتەوەکەمان بۆ شرۆڤە بکات. سێ جاران، سەرکردەیەک، نەهاتە نێو جەماوەر و خوێندنەوە سیاسییەکانی خۆی ڕوون بکاتەوە، سێ جاران ، دیبەیتی ڕاستەوخۆیان لەگەڵ (جەماوەری خۆیان) نەکرد. ئەو کورتیلە دیدارانەی لە تیقییەکانی خۆشیاندا، ئەنجام دەدرێن، پڕن لە هەڵەی سوور و پێشوەخت، ڕۆژنامەوان، پرسیارەکانیان بە نووسراوەتەوە، کە دەبێ بە مسقاڵ بیانکێشن، نەکە، پەیشکە پرسیارێک، بپێژێ و (میوانەکە) نیگەران بکات!

لەو (٣٠) ساڵەی حکومڕانی کوردیدا، لە باشووردا، نەمبیستووە، سێ جاران، سەرکردەیەک یان سیاسییەکی باڵای کورد، لە زانکۆیەکدا، دیدارێکی دوو سەعاتی لەگەڵ مامۆستا و زانکۆییەکاندا سازبکات! خوێندنەوە و تیگەیشتنی خۆی بە رووداو و پێشهاتەکان بەیان بکات.

ئەو بێدەنگی و غیابەی سیاسییەکانی کورد، دوو حاڵەتی ڕەزاقورسی بەرجەستووە کردوە: یەکیان ئەوەیە، هەر ورتەیەک لە شێخ و ئاغا و

سەرەک خۆی و ئیمام و سەفی و شێخی تەریقەتێک دەبیسترێ، زوو، دەبێتە بنەشتە خۆشەی زاری میدیای کوردی و جەماوەری (هۆشیارسادەش) لە تۆڕەکۆمەڵایەتییەکان پێیان دەکەونە شایی و سەرچۆپی گرتن.
دووەمیان: ئەگەر کەسێک، لەو سیاسیزانانە هەڵکەوێت و ناوە ناوە دوو قسەمان بۆ بکات ـ کە هەرچەندە وتەکانی ئەوەیش هەر لە ئاستی تیگەیشتنی ڕۆشنبیرە کۆڕاشخوارەکەیە ـ ئەوا هەرچی میدیای بیستراو و بینراو و نووسراو هەیە، بە دەوریدا دەبنە خەرمانەوە، هەر هەندەی نامینێ (خاوەن گوتار) بخنکێنن، ئەمەی ڕەزای ئەو دیاردەشی قورسترکردووە، جا ئەو سیاسیزانە دەبێتە، مەرجەع، بۆ هەموو بابەتێک و پێشهاتەیێک، ئەویش، ئامادەیە لەسەر، باشوور و باکوور و ڕۆژاوا و بوجە و دۆلار و نەوت و پەتای کۆڕۆنا و بومەلەرزە و ئاستی پەروەردە و تەڵاقدان و منداڵ لەبارچوون و ژینگە و میدیا …، تەنانەت فوتبۆلانی و وەرزیشیش گوتار بدا!

لەکاتەدا لە وڵاتاندا، سیاسیزان، مولزەمە، بە زۆر، کە دەبێ کتێبخانەی وڵاتەکەی بە ئەزموون و خوێندنەوەکانی خۆی دەوڵەمەند بکات. ئەمە بە یاسا، کارێکی ئیجبارییە بە هەر سەرککۆمارێکی ئەمریکا.

ئەوە دەزانن، کە سیاسیزانەکان، بە کەڵک وەرگرتن لە ئەزموونەکانی خۆیان، چ دەسکەوتێکی ماددی و مەعنەوەی وەدەست دێنن؟

نرخی هەر گوتارێکی (بیل کلنتۆن) لە نێوان (٢٥٠) هەزار بۆ (٥٠٠) هەزار دۆلار بووە. ئەو بە وتارەکانی بووە خاوەن (١٠٤) ملیۆن دۆلار. ئەوە نەریتی گوتاردانە لەسەردەمی جێڕاڵد فۆردەوە(١٩٧٧) بووەتە مۆدە. نرخی هەر وتارێکی باڕاک ئۆباما (٤٠٠) هەزار دۆلارە، بە (٣) وتار ملیۆنێک و (٢٠٠) هەزار دۆلاری دەست کەوتووە. وتارەکانی جۆرج دەبلیو بۆش، لە نێوان (١٠٠) هەزار بۆ (١٧٥) هەزار دۆلار بوو. بەشداری کردنی (تۆنی بلێری)ش لە هەر بۆنەیێکی سیاسی ئامەز لە دەرەوەی وڵاتەکەی خۆی، پاداشتەکەی (٥٠) هەزار دۆلارە، جار هەیە لە یەک حەفتەدا، ئەو زاتە، (٥) بەشداربوونی لە سەر ئاستی جیهان هەبووە.

ئێستا، نیشانەی پرسیارێک لەبەرچاوامان زەقدەبێتەوە:”ئایا کورد سیاسیزان و زانای زانستی سیاسی و سیاسەتی نێودەوڵەتی هەیە؟” ئەگەر هەیە، بۆچی وەکو سیاسیزانەکانی جیهان، ڕاستەوخۆ و ناڕاستەوخۆ، پەیام و گوتارەکانیان ناگەیێنە جەماوەری خۆیان؟ ئەدی (ئەگەر) دەڵێن، “نەخێر، کورد سیاسزانی نییە،” بۆچی، لە زاری

سەرکردە باڵایەکان کە پەسنی کەسێک دەکەن، دەڵێن: 'بەڕاستی لە زانستی سیاسی و سیاسەتیی نێودەوڵەتی زانا بوو؟!

دیسان، گوتەی ئیختیارە سەردەشتییەکەی دەهێنمەوە، کە لە ساڵێ (١٩٩١) لە هاوڕێیەکەی خۆی پرسی:

“باشە، ئێستا ئەو کوردە داماوانە، هیچ سەرکردەیەکیان نییە، خەمێکیان لێ بخۆن؟”